Karta modułu/przedmiotu

Wypełnia Zespół Kierunku							
	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): **PRZEDMIOTY KIERUNKOWE**					Kod modułu: C	
	Nazwa przedmiotu: **PSYCHOLOGIA ROZWOJU CZŁOWIEKA**					Kod przedmiotu: C/17	
	Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej przedmiot / moduł: **INSTYTUT PEDAGOGICZNO-JĘZYKOWY**						
	Nazwa kierunku: **PEDAGOGIKA**						
	Nazwa specjalności: **PEDAGOGIKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA Z TERAPIĄ PEDAGOGICZNĄ/ PEDAGOGIKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA Z RESOCJALIZACJĄ NIELETNICH**						
	Forma studiów: **STACJONARNE**		Profil kształcenia: **PRAKTYCZNY**			Poziom studiów: **studia I stopnia**	
	Rok / semestr**:** **I/2**		Status przedmiotu /modułu: **OBOWIĄZKOWY**			Język przedmiotu / modułu: **POLSKI**	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć (godz.)	**15**	**30**				

Koordynator przedmiotu / modułu*	dr Irena Sorokosz prof. uczelni
Prowadzący zajęcia*	Dr hab. Łucja Bieleninik, prof. uczelni, dr Irena Sorokosz prof. uczelni, dr Rafał Lawendowski
Cel kształcenia przedmiotu / modułu	Zapoznanie studenta z podstawowymi zagadnieniami psychologii rozwojowej w odniesieniu do rozwoju psycho - fizycznego człowieka w poszczególnych okresach życia od okresu prenatalnego do okresu adolescencji. Zapoznanie z wybranymi czynnikami będącymi przyczyną trudności w uczeniu się szkolnym a będących konsekwencją zaburzeń rozwoju dzieci i młodzieży.
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu psychologii (z semestru 1).

** Zmiany koordynatora przedmiotu oraz prowadzącego zajęcia dokonuje Dyrektor Instytutu po akceptacji Prorektora ds. Kształcenia. Nowy koordynator przedmiotu oraz prowadzący przedmiot potwierdza zapoznanie się z treściami zawartymi w karcie przedmiotu.*

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Nr efektu uczenia się/ grupy efektów	Opis efektu uczenia się	Kod kierunkowego efektu uczenia się
01	Student zna i rozumie zagadnienia dotyczące rozwoju człowieka, charakteryzuje je w odniesieniu do procesów fizycznych, psychicznych i społecznych.	K_W04
02	Zna i rozumie społeczne uwarunkowania dotyczące wpływu środowisk i instytucji wychowawczych, pomocowych i resocjalizacyjnych na procesy rozwojowe jednostki oraz związane z nimi fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	K_W06 K_W03
03	Student potrafi analizować zachowania i reakcje jednostki na poszczególnych etapach rozwojowych.	K_U01
04	Potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną do interpretowania problemów rozwojowych oraz planowania oddziaływań profilaktycznych, resocjalizacyjnych i terapeutycznych.	K_U03 K_U07

05	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności, ustalenia priorytetów oraz ciągłego dokształcania się i doskonalenia umiejętności psychologicznych.	K_K01 K_K04
06	Jest gotów do identyfikowania wartość oddziaływań profilaktycznych w oparciu o wiedzę z psychologii rozwoju człowieka.	K_K03

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

- Podstawowe pojęcia: rozwój psychoruchowy, zmiana rozwojowa, norma, akceleracja rozwoju, retardacja rozwoju, zadanie rozwojowe, okres sensytywny, okres krytyczny
- Podział zmian rozwojowych ze względu na zakres (uniwersalne, wspólne, kohortowe)
- Normy rozwojowe i periodyzacja rozwoju człowieka (podział życia na okresy rozwojowe) .
- Zegar biologiczny vs. zegar społeczny; dojrzewanie vs. uczenie się
- Modele rozwoju (ciągły, stadialny, fazowy)
- Parametry rozwoju (tempo, dynamika, rytm)
- Badania Lorenza (imprinting)
- Czynniki wpływające na rozwój (teorie jednoczynnikowe, dwuczynnikowe, czteroczynnikowe)
- Natura vs. wychowanie (model genotyp vs. środowisko)
- Biologiczne przyczyny zaburzeń rozwoju psychoruchowego (embriopatie, fetopatie, encefalopatie okołoporodwe, encefalopatie wczesnodziecięce)
- Okres prenatalny (kamienie milowe, anoksja, wcześniactwo, niska masa urodzeniwa, teratogenny)
- Teoria systemów ekologicznych Bronfebrennera
- Koncepcja zadań rozwojowych Havingursta
- Teoria społczno-kulturowa Wygotskiego
- Teoria rozwoju psychospołecznego Eriksona
- Teoria stadiów rozwoju poznawczego Piageta
- Podstawowe procesy ucznia się (warunkowanie klasyczne, warunkowanie sprawcze, eksperyment Alberta Bandury)

Po każdym wykładzie następuje dyskusja na temat poruszanych treści. Proponowane są autorskie propozycje rozwiązań danego zagadnienia.

Ćwiczenia

- Rozwój społeczno-emocjonalny (emocje, badania Harlowa, przywiązanie, autonomia, samoregulacja, samoświadomość, pojęcie JA, tożsamość grupowa, tożsamość psychospołeczna, samoocena, autonomia, labilność emocjonalna, ambiwalencja)
- Rozwój mowy (głużenie, gaworzenie, echolalia, holofraza, mowa telegraficzna)
- Rozwój zabawy (funkcjonalna, konstrukcyjna, tematyczna, gry z regułami, zabawa samotna, równoległa, asocjacyjna, kooperacyjna)
- Aktywność rysunkowa (okres: bazgrot, schmetayczny, postschematyczny)
- Rozwój motoryczny (odruchy, prawa rozwoju w rozwoju noworodkowym, kamienie milowe nabywane w zakresie rozwoju psychoruchowgo na przestrzeni okresu wczesngo dzieciństwa
- Rozwój poznawczy (egocentryzm poznawczy, decentracja, myślenie przedoperacyjne, gotowość szkolna, mowa pisana, operacje konkretne, operacje logiczne, pamięć, działanie zorientowane na cel, logiga dedukcyjna, logika indukcyjna, metapamić, poczuci kompetencji, rozumowanie hipotetyczno-dedukcyjne)
- Rozwój psychoseksualny
- Rozwój moralny (sumienie, koncepcja wg Piageta, koncepcja wg Koglberga)
- Zachowania antyspołeczne

- Przedszkole/szkole/klasa/rodzina jako środowisko wychowawcze.
-

Studenci w ramach ćwiczeń, indywidualnie lub pracując w grupach, wykonują zadania tematyczne, , charakterytują zjawiska rozwojowe uczniów.

Laboratorium

Projekt

Seminarium

Inne

Literatura podstawowa*	Schaffer R. (2017). *Psychologia dziecka*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN Bee H., *Psychologia rozwoju człowieka*, Poznań 1998. Bogdanowicz, M*., Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym*, Warszawa 1991. Brzezińska A., *Psychologiczne portrety człowieka*, Gdańsk 2005. Harwas- Napierała B., Trempała J., (red.) *Psychologia rozwoju człowieka, tom 2-3*, Warszawa 2000. Przetacznik-Gierowska, M., Tyszkowa, M., *Psychologia rozwoju człowieka*, Warszawa 2000.
Literatura uzupełniająca*	Birch A., *Psychologia rozwojowa w zarysie*, Warszawa 2012. Kendall p., *Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji,* Gdańska 2004. Zimbardo P., *Psychologia i życie.* PWN, Warszawa 1999, Bee H. (2004). *Psychologia rozwoju człowieka*. Poznań: Wyd. Zysk i S-ka, Matczak A. (2003). *Zarys psychologii rozwoju*, Warszawa: Wyd. Naukowe „Żak" Trempała J. (red.) (2017). *Psychologia rozwoju człowieka*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN Birch A. (2012). *Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęctwa do dorosłości*. Warszawa, PWN Piaget J. (2006). *Studia z psychologii dziecka*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN Piaget, J. (2006). *Jak sobie dziecko wyobraża świat*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN. Szuman S. (1990). *Sztuka dziecka. Psychologia twórczości rysunkowej dziecka*
Metody kształcenia stacjonarnego	Metody aktywne, ćwiczenia praktyczne, praca grupowa i indywidualna.
Metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, prezentacja multimedialna

* Literatura może być zmieniona po akceptacji Dyrektora Instytutu

Metody weryfikacji efektów uczenia się	Nr efektu uczenia się/grupy efektów
Kolokwium pisemne	01, 02

Praca w zespołach analizujących określone przypadki		03, 04
Aktywność na zajęciach		05, 06
Formy i warunki zaliczenia	Egzamin pisemny: 60% opracowanie pisemne zagadnień wybranych losowo z zagadnień przerobionych na wykładach 40%	

NAKŁAD PRACY STUDENTA			
Rodzaj działań/zajęć	Liczba godzin		
	Ogółem	W tym zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	W tym udział w zajęciach przeprowadzanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
Udział w wykładach	15	-	-
Samodzielne studiowanie			
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych, warsztatach, seminariach	30	15	-
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń	20	15	
Przygotowanie projektu / eseju / itp.			
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	30	20	
Udział w konsultacjach	5		
Inne			
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	100	50	
Liczba punktów ECTS za przedmiot	**4**		
Liczba punktów ECTS związana z zajęciami praktycznymi	**2**		
Liczba punktów ECTS związana z kształceniem na odległość (kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)[1]	**-**		
Liczba punktów ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	**2**		

[1] W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo